

Help, mijn veld is te zacht en te kwetsbaar, wat moet ik doen?

Van Orsouw: 'Onze terreinknechten hebben dagen nodig om speelschade te herstellen'

Per 1 januari 2015 gaat de Participatiewet in. Aanzienlijk meer taken worden van gemeenten naar sportverenigingen overgeheveld. Problemen zoals beheer en onderhoud worden het pakkie-an van de clubbestuurder. Dat merken wij op de Fieldmanager-redactie: bestuurders bezoeken grasdagen, winnen informatie in over kunstgras en maken zich proactief zorgen over hun veld. Een ingezonden brief van een clubbestuurder, Jos van Orsouw uit Oss, is daarvan een goed voorbeeld.

Auteur: Santi Raats

Of het probleem in Oss nu draait om falend chemievrij onkruidbeheer, of gelegen is in een problematische veldopbouw van klei met te weinig zand, opvallend is dat een clubbestuurder zich over het probleem buigt. Dit was pakweg acht jaar geleden nog ondenkbaar. Toen was het voldoende als diezelfde bestuurder de telefoon pakte om een ambtenaar het probleem te laten oplossen.

Makkelijk zullen clubs het niet krijgen na ingang van de Participatiewet. Zij moeten beheer- en onderhoudskennis vergaren, maar ook denken aan de toekomst, zoals de ingangsdatum van chemievrij beheer – inmiddels doorgeschoven naar 1 juni 2016. En wanneer zij met veldproblemen kampen, zullen ze zich een weg moeten banen door het oerwoud aan verhalen van aannemers en adviseurs. Want in deze branche lopen meningen en oplossingen vaak mijlenver uiteen. Een voorbeeld naar aanleiding van een brief uit Oss.

Brief uit Oss

(josvanorsouw1949@gmail.com)

Jos van Orsouw, bestuurder van voetbalvereniging Ulysses in Megen, gemeente Oss, heeft aan de Maas te maken met kleigrond. De bovenlaag is gemengd met zandgrond, een behoorlijk mulle laag. Enkele jaren geleden echter heeft de gemeente Oss vastgelegd dat er niet meer chemisch gespoten mag worden tegen onkruid, een regel die geldt voor straten, maar ook voor sportvelden. Van Orsouw schrijft aan de Fieldmanager-redactie: 'Alle sportparken krijgen jaarlijks in juni een grote onderhoudsbeurt: bezanden, egaliseren, verticuteren, diepluchten, bemesten, inzaaien en maaien. De rusttijd is dan vanaf half juni tot half augustus. Het nieuw ingezaaide gras wordt vervolgens drie maal per week gemaaid en op tijd gesproeid. Het onkruid dat in deze periode ook tussen het nieuwe gras verschijnt, mag het onderhoudsbedrijf van de gemeente nu niet meer chemisch bespuiten.'

Als oplossing heeft de gemeente enkele jaren geleden gekozen voor de inzet van een verticuteermachine in combinatie met kort en vaak maaien. Maar het resultaat is bar en boos: waar de clubs voorheen een goede top laag hadden, is deze nu zeer kwetsbaar en zacht. Bij het draaien en het maken van slidings worden stukken gras met grond meegenomen en maken spelers op het veld veel schuifpartijen. Bij een beetje regen kon men voorheen altijd voetballen; nu zijn afgelastingen noodzakelijk. Van Orsouw: 'Onze terreinknechten liepen voorheen een uurtje over het veld om de speelschade te herstellen. Nu hebben ze daar dagen voor nodig. Wat kunnen wij aan deze dramatische situatie doen?'

Toplaagrenovatie

Theo van Rossenberg, Fieldmanager of the Year 2015 en adviseur bij Jos Scholman: 'Het hangt ervan af wat voor soort onkruid er staat. Als je mechanisch aan de slag gaat om weegbree of madelief weg te werken, vermeerder je ze feitelijk alleen maar. Sommige onkruiden wortelen diep. Die sterven bovengronds weliswaar af, waardoor je kale plekken krijgt of plekken waarin straatgras terechtkomt, maar in het voorjaar komen ze gewoon terug. Verticuteren heeft dan ook geen zin meer. Eigenlijk moet de mat eerst écht goed dicht zijn, bijvoorbeeld door een toplaagrenovatie. Natuurlijk is het eigenlijk het allerbeste om een keer alles weg te spuiten en dan opnieuw te starten met doorzaaien, maar ja, als dat niet meer mag, dan moet er een mechanische oplossing komen.'

Toplaagrenovatie

Peter Mook, voormalig Fieldmanager of the Year en adviseur bij Vos Capelle, bevestigt de oplossing van een toplaagrenovatie. 'Je kunt tijdens het groot onderhoud de mat eraf frezen tot 15 centimeter, eventueel nieuw zand erop als de toplaag niet meer voldoet, opnieuw profileren, doorzaaien met de gewenste grassoorten en eventueel bodemverbeters toepassen. De kans is groot dat de mat dan na tien of elf weken weer goed is. Maar het extra zand kost natuurlijk wel een duit. Ook zou de bestuursvoorzitter kun-

nen doorzaaien met SOS Barenbrug; dan staat er na acht of negen dagen in elk geval weer wat gras op de mat. Nu is het 6,5 graad Celsius buiten; dat is ideaal voor SOS. Maar ook in februari of maart kan hij nog doorzaaien met SOS. Het proberen waard, want een paar zakken van dit zaad zijn niet duur.'

Deze club kampt met een bodemfysisch probleem door de verhouding klei en zand. Klei wordt beton, waarlangs water afglijdt. En hoe dik is de zandlaag die daarbovenop ligt?

Verticuteren en doorzaaien

Bob den Hoed, directievoerder bij Sportbedrijf Almere: 'Deze clubbestuurder kan het beste verticuteren en doorzaaien. Maar hij zal moeten accepteren dat zijn veld er een poos uit ligt.' Een andere oplossing dan goed doorfreen en opnieuw inzaaien heeft hij ook niet direct paraat. En dat terwijl de gemeente Almere jarenlang streefde naar 'zo weinig mogelijk chemie' in

Bob den Hoed

beheer en onderhoud, ook op de sportvelden. Chemievrij beheer was echter niet haalbaar, zo vertelt Bob den Hoed. 'Wij spuiten nu eenmaal per jaar chemisch – Primus en Starana – waarvoor we een speciale aanvraag doen bij de raad. Onze raad is gelukkig niet roomser dan de paus. Het

Bart van Kollenburg, Vos Capelle.

Theo van Rossenberg

Peter Mook

is niet te doen om mechanisch te onderhouden, zeker wanneer je kampt met droog weer.'

Bodemverdichting

Bart van Kollenburg is het er niet mee eens dat het probleem veroorzaakt wordt door het chemievrij beheren van het veld, maar is ervan overtuigd dat de bodemopbouw de oorzaak van de losse top laag is: 'Deze club kampt met een bodemfysisch probleem door de verhouding klei en zand. Klei wordt beton, waarlangs water afglijdt. En hoe dik is de zandlaag die daarbovenop ligt? Als deze 30 centimeter is, kan hij wat water opvangen en bufferen. Maar als hij slechts 10 tot 15 centimeter is, dan raakt de zandlaag snel verzadigd. Water is sterker dan zuurstof, dus de zuurstof wordt uit de bodem geduwd, waardoor er geen omzetting van voeding meer plaatsvindt. Daarmee wordt al het bodemleven verbannen en is de grasmat geen cent meer waard. Je kunt de bodem met holle pennen bewerken, maar dan zou je ieder jaar vijfduizend euro moeten investeren, jaar na jaar. Je kunt het beter meteen goed aanpakken en de hele bodem diepgaand renoveren.'

Van Kollenburg ziet geen enkel verband met chemievrij onkruidbeheer, behalve het feit dat de bodem danig verdicht is geraakt door de extra belasting die mechanische onkruidbestrijding met zich meebrengt.

Bob den Hoed is het daar volledig mee eens; hij denkt dat het probleem ligt in een combinatie van chemievrij, mechanisch beheer en een bodemfysisch probleem: 'Hoe meer werkgangen er op een veld nodig zijn, hoe meer de grond verdicht, zeker bij klei en weinig zand. Wanneer er vervolgens belucht moet worden, zien onkruiden hun kans schoon. De top laag blijft bovendien instabiel. Mechanische onkruidbestrijding is dwelen met de kraan open; je loopt altijd achter de feiten aan. Het is te hopen dat de Wet chemievrij onderhoud wat betreft sportveldonderhoud ook na 1 juni 2016 geen doorgang vindt.'

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5106

DESKUNDIG REGISSEUR SPORTPARKEN

Wij regisseren al 15 jaar onafhankelijk en objectief sportparken, bij diverse gemeenten en stichtingen en op maat!

Jaap Nieuwenhuis meet waterdoorlatendheid

Peter Prins inspecteert voetbalveld

Bertus Carelse meet de torsie

Mark Graafland beoordeelt tennisbaan

Bezoek onze stand voor uw eerste, gratis advies over gras- of kunstgras sportvelden!

B.A.S. Begeleiding en Advies Sportterreinen

Delftsestraatweg 51
2645 CA Delfgauw

Telefoon: 015-285 22 11
info@bas-sport.nl

www.bas-sport.nl